

MADEN TETKİK VE ARAMA GENEL MÜDÜRLÜĞÜ KANUNU¹²³

Kanun Numarası	: 2804
Kabul Tarihi	: 14/6/1935
Yayımlandığı Resmî Gazete	: Tarih: 22/6/1935 Sayı: 3035
Yayımlandığı Düstur	: Tertip: 3 Cilt: 16 Sayfa: 700

Madde 1 – Hükmi şahsiyeti haiz olmak ve bütün muamelelerinde bu kanun ve Cumhurbaşkanlığı Kararnamesi ile hukuku hususiye ahkamına tabi bulunmak üzere Ankara'da bir M.T.A. Enstitüsü, (Maden Tetkik ve Arama Enstitüsü) kurulmuştur.⁴

M.T.A. Enstitüsü ticari usullere göre idare olunur. Bu enstitünün bütün sarfiyat ve muamelatı, Muhasebei Umumiye, Artırma, Eksiltme ve İhale Kanunlarına ve Divanı Muhasebatın vize ve murakabesine tabi değildir.

Madde 2 – M.T.A. Enstitüsünün başlıca vazifesi:

Memleketimizde işletmeğe elverişli maden ve taşocağı sahaları bulunup bulunmadığını ve işletilen maden ve taşocaklarının daha faydalı surette işletilmelerinin nelere mütevakıf olduğunu araştırmak ve buna muktazi veya müteferri bulunan arama ameliyatı, fenni ve jeolojik tetkikat, kimyevi tahlil ve fenni tecrübeler yapmak, harita almak, plan, mürtesem, maktalar resmetmek, proje ve fenni raporlar, rantabilite hesapları tanzim etmek gibi bütün teknik ve ilmi işleri görmek ve memleketin madenlerinde ve maden sanayiinde çalışacak Türk mühendis, fen memuru, ustabaşı ve mütehassıs işçi yetiştirmektir.

¹ a - Maden Tetkik ve Arama Enstitüsü Genel Direktörlüğünün adı, 19/2/1985 tarih ve 3154 sayılı Kanunla değiştirilerek kabul edilmiş olan 31/12/1983 tarih ve 186 sayılı Kanun Hükmünde Kararnamenin geçici 5 inci maddesi ile "Maden Tetkik ve Arama Genel Müdürlüğü" olarak değiştirilmiştir.

b - Bu Kanunun düzenlendiği atama usulüne dair konularda 23/4/1981 tarih ve 2451 sayılı Kanunun 2-5 inci maddelerine bakınız.

² Başbakanlığa bağlı olan MTA Genel Müdürlüğü, 27/11/2002 tarihli ve 24949 sayılı Resmi Gazete'de yayımlanan, Cumhurbaşkanlığının 26/11/2002 tarihli ve D-1-2002-792 sayılı Onayı ile Enerji ve Tabii Kaynaklar Bakanlığına bağlanmıştır.

³ 22/12/2005 tarihli ve 5436 sayılı Kanunun 17 nci maddesiyle Araştırma Planlama Koordinasyon Dairesi Başkanlığı kurulması ve bunun görevlerine ilişkin hükümler yürürlükten kaldırılmış olup, yine aynı Kanunun 15 inci maddesiyle teşkilat kanununda düzenleme yapıncaya kadar, 5436 sayılı Kanun vekiğer kanunlar ile verilen görevleri yapmak üzere Strateji Geliştirme Daire Başkanlığı kurulmuştur.

⁴ 2/7/2018 tarihli ve 703 sayılı KHK'nin 153 üncü maddesiyle, bu fıkırada yer alan "bu kanun" ibaresinden sonra gelmek üzere "ve Cumhurbaşkanlığı Kararnamesi" ibaresi eklenmiştir.

Madde 3 – M.T.A. Enstitüsü Enerji ve Tabii Kaynaklar Bakanlığından emir verildiği takdirde ikinci maddede yazılı işlerden başka, diğer fenni veya jeolojik tetkikleri, tahlilleri ve fen tecrübelerini yapabilir ve topoğrafya haritaları alabilir.⁵

Madde 4 – Maden Tetkik ve Arama Enstitüsü, ikinci maddede yazılı işlerden her hangi bir kısmını, Enerji ve Tabii Kaynaklar Bakanının müsaadesile, başkalarına da yaptırmak selahiyetini haizdir.⁶

Madde 5 –⁷ M.T.A. Enstitüsü, ikinci maddede yazılı işleri, bakanlıklar, kamu kurum ve kuruluşları, bağlı müesseseler ve diğer hakiki veya hükmi şahıslar hesabına ücret mukabilinde yapabilir. Bu işlerden, tetkikat ve arama ameliyatı yapmak, harita almak gibi saha üstünde görülecek neviden olanlar hakkında Enerji ve Tabii Kaynaklar Bakanlığından müsaade alınmak lazımdır.

(Değişik: 7/2/1990 - 3612/15 md.) Cumhurbaşkanlığı ve bakanlıklar ile bunlara bağlı müesseselerden başka hakiki veya hükmi şahısların tamamına veya ekseriyet hissesine sahip oldukları petrol iptida istikşaf veya taharri ruhsatnamesi, maden taharri ruhsatnamesi, maden ocağı ruhsat tezkeresi veya maden imtiyazı sahalarından M.T.A. Genel Müdürlüğü tarafından ücretsiz de arama ameliyatı yapılabilir. Bu takdirde alakadarlar ile Genel Müdürlük arasında arama ameliyatından doğacak menfaatlerden Devletin istifade edeceğine dair Enerji ve Tabii Kaynaklar Bakanlığınca bir mukavele yapmak lazımdır.

Madde 6 – M.T.A. Enstitüsü, hakiki veya hükmi şahıslar tarafından işletilen maden ve taş ocaklarında veya üstlerinde hakiki veya hükmi şahısların tam veya ekseriyet hisse olarak maden ve taş ocakları hakkı bulunan sahalarda, Enerji ve Tabii Kaynaklar Bakanlığının müsaadesile lüzumlu görülecek fenni veya jeolojik tetkikatı yapmağa ve harita almağa selahiyetlidir. Sahalarında bu suretle tetkikat yapılacak hakiki veya hükmi şahıslar, M.T.A. Enstitüsünün işlerini kolaylaştırmaya ve buna kendi yapmış oldukları ameliyatı, tesisatı, harita, plan ve maktaları, projeleri, fen raporlarını ve rantabilite hesaplarını göstermeğe mecburdurlar.⁸

Madde 7 – (Mülga: 3/3/1954 - 6309/7 md.)

⁵ 2/7/2018 tarihli ve 703 sayılı KHK'nin 153 üncü maddesiyle, bu maddede yer alan "İktisat Vekaletinden" ibaresi "Enerji ve Tabii Kaynaklar Bakanlığından" şeklinde değiştirilmiştir.

⁶ 2/7/2018 tarihli ve 703 sayılı KHK'nin 153 üncü maddesiyle, bu maddede yer alan "İktisat Vekaletinin" ibaresi "Enerji ve Tabii Kaynaklar Bakanının" şeklinde değiştirilmiştir.

⁷ 2/7/2018 tarihli ve 703 sayılı KHK'nin 153 üncü maddesiyle, bu maddenin birinci fıkrasında yer alan "İktisat Vekaletinden başka diğer Hükümet dairelerine Hükümete" ibaresi "bakanlıklar, kamu kurum ve kuruluşları," şeklinde, "İktisat Vekaletinden" ibaresi "Enerji ve Tabii Kaynaklar Bakanlığından", ikinci fıkrasında yer alan "Hükümet ile hükümete" ibaresi "Cumhurbaşkanlığı ve bakanlıklar ile bunlara" şeklinde değiştirilmiştir.

⁸ 2/7/2018 tarihli ve 703 sayılı KHK'nin 153 üncü maddesiyle, bu maddede yer alan "İktisat Vekaletinin" ibaresi "Enerji ve Tabii Kaynaklar Bakanlığının" şeklinde değiştirilmiştir.

Madde 8 – Mekşuf madenler ile her hangi bir sebeple tamamı veya ekseriyet hissesi Devlete geçmiş madenlerin sahasında M.T.A. Enstitüsü tarafından arama ameliyatı yapıldığı takdirde bu işlerin arkası alınıncaya kadar Enerji ve Tabii Kaynaklar Bakanlığı bu madenleri hiç bir kimseye devir ve ihale edemez.⁹

Madde 9 – Kendi hesabına maden veya taşocağı için arama ameliyatı yaptığı bir sahada ameliyatın sonunda, M.T.A. Enstitüsü:¹⁰

a) Arama ameliyatı yapılan yerler ile bunların maden yatağını kestiği noktalar gösterilmiş ve yatağın tahmini vaziyeti çizilmiş olmak şartile, aranılan sahanın topoğrafya ve jeoloji haritalarını,

b) Yapılan ameliyatın mürtesem ve maktalarile yatağın vüsat ve imtidadını anlatan resim makta ve taslakları;

c) Yatağın vaziyetini izah ve tarihçesinden bahseden ve işletmeğe elverişli görüldüğü takdirde tasarlanan işletmenin ana hatlarını ihtiva eyliyen bir fen raporunu;

d) Bu arama ameliyatı için yapılan masrafların hülasasını, bir dosya halinde Enerji ve Tabii Kaynaklar Bakanlığına verecektir.

Madde 10 – (Mülga birinci fıkra: 2/7/2018-KHK-703/153 md.)

M.T.A. Enstitüsü, sene içerisinde, işlerinin almış olduğu inkişaf dolayısıyla tasdik edilen yıllık iş programından ayrılmak mecburiyetinde kaldığı takdirde, vaziyeti vaktinde Enerji ve Tabii Kaynaklar Bakanlığına bildirecek ve alacağı direktiflere göre işini yürütecektir.¹¹

Madde 11 – (Değişik: 9/6/1936 - 3016/1 md.)¹²

Maden Tetkik ve Arama Enstitüsünün varidatı:

A - Enerji ve Tabii Kaynaklar Bakanlığı bütçesine konulup enstitüye tediye edilecek olan tahsisattan;

B - Beşinci maddeye tevfikan ücret mukabilinde yapacağı işlerden alacağı ücretlerden ve kendi hesabına arama ameliyatı yaptığı sahaları işletmeğe vazedecek müesseselerden bu arama ameliyatı masraflarına karşılık olarak alacağı meblağlardan;

C - Kendisine nakid veya ayniyat suretile yardımda bulunulduğu ve bu yardımın kabulüne Enerji ve Tabii Kaynaklar Bakanlığınca muvafakat olunduğu takdirde bunun tutarından veya kıymetinden;

⁹ 2/7/2018 tarihli ve 703 sayılı KHK'nin 153 üncü maddesiyle, bu maddede yer alan "Hükümete" ibaresi "Devlete", "İktisat Vekaleti" ibaresi "Enerji ve Tabii Kaynaklar Bakanlığı" şeklinde değiştirilmiştir.

¹⁰ 2/7/2018 tarihli ve 703 sayılı KHK'nin 153 üncü maddesiyle, bu maddede yer alan "İktisat Vekaletine" ibaresi "Enerji ve Tabii Kaynaklar Bakanlığına" şeklinde değiştirilmiştir.

¹¹ 2/7/2018 tarihli ve 703 sayılı KHK'nin 153 üncü maddesiyle, bu fıkra da yer alan "Vekalet" ibaresi "Enerji ve Tabii Kaynaklar Bakanlığına" şeklinde değiştirilmiştir.

¹² 2/7/2018 tarihli ve 703 sayılı KHK'nin 153 üncü maddesiyle, bu maddede yer alan "İktisad Vekaleti" ibaresi "Enerji ve Tabii Kaynaklar Bakanlığı" şeklinde, "İktisad Vekilliğince" ibaresi "Enerji ve Tabii Kaynaklar Bakanlığınca" şeklinde değiştirilmiştir.

D - Mevcudlarının getirebileceği faiz veya iradlardan;

E - Maden ve taş ocakları işletenlerin istihdam eyledikleri ecnebi mühendis ve mütehassıslar mukabilinde Türk genci yetiştirmek üzere Hazineye yatıracakları ve Hazinece aynen enstitüye tesviye edilecek olan ücretlerden;

F - Arama yaptığı sahalardan nakil ve imar eylediği maden cevherlerinin satış bedelinden ibarettir.

Bu varidattan hesap yılı sonuna kadar sarfedilmeyenler enstitünün ertesi sene varidat hesabına nakledilir. E fıkrasında yazılı ücretler munhasıran Türk mühendis ve mütehassıslar yetiştirmek hususlarına tahsis edilir ve bu kısım varidatın ve ona tekabül eden masrafların hesabı ayrıca tutulur.

Madde 12 – M.T.A. Enstitüsünün memur ve müstahdemleri halk ile ve mensup oldukları Enstitü ile, muamele ve münasebetlerinde, hususi müessese müstahdemleri gibi muameleye tabi olup haklarında Memurin Muhakematı hakkındaki Kanun ile Memurin Kanunu hükümleri tatbik olunmaz.

M.T.A.Enstitüsüne ait mallar Devlet malıdır. Bunları çalanlar, ihtilas edenler, zimmetine geçirenler veya her ne suretle olursa olsun suiistimal edenler hakkında Devlet mallarına karşı işlenen bu çeşit suçlara ait cezai takibat yapılır.

Madde 13 – M.T.A. Enstitüsü, Devlet müesseselerine ve Sümerbankla, Ziraat, Emlak ve Eytam Bankaları gibi milli müesseselere mahsus haklar ve imtiyazlar ile Teşviki Sanayi Kanununa göre birinci sınıf maden ocaklarına verilen müsaade ve muafiyetlerden istifade eder.

Madde 14 - (Mülga: 2/7/2018-KHK-703/153 md.)

Madde 15 – Enerji ve Tabii Kaynaklar Bakanlığı, lüzum gördükçe, M.T.A. Enstitüsünün bütün işlerini, muamelelerini ve hesaplarını teftiş ve murakabe ettirir.¹³

Madde 16 – (Mülga: 2/7/2018-KHK-703/153 md.)

Madde 17 - 18 – (Mülga: 12/5/1964 - 468/7 md.)

Madde 19 – (Değişik: 2/7/2018-KHK-703/153 md.)

Genel Müdürlük, 2 nci maddede belirtilen görevleri yerine getirmek üzere Enerji ve Tabii Kaynaklar Bakanlığınca yürürlüğe konulacak yönetmelikle belirlenen hizmet birimlerinden oluşur.

¹³ 2/7/2018 tarihli ve 703 sayılı KHK'nin 153 üncü maddesiyle, bu maddede yer alan "İktisat Vekaleti" ibaresi "Enerji ve Tabii Kaynaklar Bakanlığı" şeklinde değiştirilmiştir.

Madde 20 – (Mülga: 2/7/2018-KHK-703/153 md.)

Madde 21 – M.T.A. Enstitüsünde, genel direktörden başka bir genel direktör muavini ile görülecek lüzum ve ihtiyaç nisbetinde şube amirleri, mütehassıs, mühendis ve diğer memur ve müstahdemler bulunur.

(Mülga ikinci fıkra: 2/7/2018-KHK-703/153 md.)

Madde 22 – (Mülga: 2/7/2018-KHK-703/153 md.)

Madde 23 – M.T.A. Enstitüsünün idare ve murakabe şekillerile Genel Direktör ve murakiplerin vazife ve salahiyetleri, Enstitünün dahili teşkilatı ile sureti idaresi, bu kanunun mer'iyeti tarihinden itibaren en geç bir yıl zarfında Enerji ve Tabii Kaynaklar Bakanlığınca yürürlüğe konulacak yönetmelik ile tesbit olunur.¹⁴

Madde 24 – (Mülga: 2/7/2018-KHK-703/153 md.)

Ek Madde 1 – (Ek: 3/12/1997 - 4309/1 md.; Değişik: 4/6/2016-6719/1 md.)¹⁵

Maden Tetkik ve Arama Genel Müdürlüğü, 2 nci maddede belirtilen görevleri kapsamına giren iş ve hizmet konularında 11/9/1981 tarihli ve 2522 sayılı Kamu Kuruluşlarının Yurt Dışındaki İhalelere Katılması Hakkında Kanuna tabi olmaksızın, bağlı bulunduğu Bakanlık onayı ile; yurt dışında arama, araştırma ve işletme faaliyetleri yapmaya, bu faaliyetlerin yürütülmesi amacıyla yurt içinde ve yurt dışında şirket kurmaya, yerli ve/veya yabancı gerçek veya tüzel kişilerle yurt içinde ve yurt dışında şirket veya ortaklık kurmaya, imtiyazlı ortak olmaya, şirketler veya ortaklıklarla ilgili her türlü pay, hisse senedi ve diğer ortaklık paylarını alıp satmaya ve yurt dışında çalışma büroları açmaya yetkilidir.¹⁶

Maden Tetkik ve Arama Genel Müdürlüğünün yurt dışı faaliyetleriyle ilgili yurt dışında çalıştırılacak personelin niteliği, görev süresi, bunlara ödenecek ücretler ile harcamalara ilişkin usul ve esaslar Cumhurbaşkanınca yürürlüğe konulan yönetmelikle düzenlenir.

(Ek fıkra:14/2/2019-7164/1 md.) Bu madde kapsamında kurulan şirketler özel hukuk hükümlerine tabi olup 10/2/1954 tarihli ve 6245 sayılı Harcırah Kanunu, 5/1/1961 tarihli ve 237 sayılı Taşıt Kanunu, 8/9/1983 tarihli ve 2886 sayılı Devlet İhale Kanunu, 8/6/1984 tarihli

¹⁴ 2/7/2018 tarihli ve 703 sayılı KHK'nin 153 üncü maddesiyle, bu maddede yer alan "İktisat Vekaletince tanzim ve İcra Vekilleri Heyetince tasdik edilecek bir dahili talimatname" ibaresi "Enerji ve Tabii Kaynaklar Bakanlığınca yürürlüğe konulacak yönetmelik" şeklinde değiştirilmiştir.

¹⁵ 2/7/2018 tarihli ve 703 sayılı KHK'nin 153 üncü maddesiyle, bu maddenin ikinci fıkrasında yer alan "Bakanlar Kurulunca" ibaresi "Cumhurbaşkanınca" şeklinde değiştirilmiş, aynı maddenin birinci fıkrasında yer alan "yürütülmesi amacıyla" ibaresinden sonra gelmek üzere "yurt içinde ve" ibaresi ile "tüzel kişilerle" ibaresinden sonra gelmek üzere "yurt içinde ve" ibaresi eklenmiştir.

¹⁶ 14/2/2019 tarihli ve 7164 sayılı Kanunun 1 inci maddesiyle, bu maddenin birinci fıkrasında yer alan "arama ve araştırma" ibaresi "arama, araştırma ve işletme" şeklinde değiştirilmiştir.

ve 233 sayılı Kamu İktisadi Teşebbüsleri Hakkında Kanun Hükmünde Kararname, 22/1/1990 tarihli ve 399 sayılı Kamu İktisadi Teşebbüsleri Personel Rejiminin Düzenlenmesi Ve 233 Sayılı Kanun Hükmünde Kararnamenin Bazı Maddelerinin Yürürlükten Kaldırılmasına Dair Kanun Hükmünde Kararname, 18/5/1994 tarihli ve 527 sayılı Memurlar ve Diğer Kamu Görevlileri ile İlgili Bazı Kanun ve Kanun Hükmünde Kararnamelerde Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Hükmünde Kararname, 4/7/2001 tarihli ve 631 sayılı Memurlar ve Diğer Kamu Görevlilerinin Mali ve Sosyal Haklarında Düzenlemeler ile Bazı Kanun ve Kanun Hükmünde Kararnamelerde Değişiklik Yapılması Hakkında Kanun Hükmünde Kararname ile bunların ek ve değişikliklerine ilişkin hükümler ile kamu kurum ve kuruluşlarına personel alınmasına dair ilgili mevzuat hükümleri, şirketler veya ortak olduğu şirketler ile bunların iş ve işlemleri hakkında uygulanmaz. Şirketlerin faaliyetleri iş mevzuatı hükümlerine göre istihdam edilen personel eliyle yürütülür.

(Ek fıkra:14/2/2019-7164/1 md.) Kamu kurum ve kuruluşlarında çalışanlar bu madde kapsamında kurulan şirketlerin talebi, kendilerinin ve kurumlarının muvafakati ile şirketlerde istihdam edilebilir. Bunların kurumlarıyla olan ilişkileri iş akdinin yapılmasıyla son bulur. Bunlara verilecek ücret ile diğer malî ve sosyal haklar yapılacak iş akdi ile belirlenir. Bu şekilde istihdam edilenler, şirketteki görevlerinin sona ermesinden itibaren altı ay içerisinde başvurmaları üzerine daha önce çalıştıkları kurum veya kuruluşların öğrenimlerine ve kazanılmış hak aylıklarına uygun kadrolarına veya durumlarına uygun pozisyonlarına, ayrılmadan önceki kadro ve pozisyonları dikkate alınmaksızın en geç üç ay içerisinde sınavsız atanırlar. Bu fıkra uyarınca önceki kurumlarına dönen kişilerin şirket ve alt şirketlerde geçen hizmetleri kazanılmış hak aylık derece ve kademelerinde değerlendirilir. Bu durumda, şirketlerdeki çalışmalarından dolayı kıdem tazminatları ödenmez ve bu süreler emeklilik ikramiyesinin hesabında dikkate alınır.

Geçici Madde 1 – (Mülga: 2/7/2018-KHK-703/153 md.)

Geçici Madde 2 – (Mülga: 2/7/2018-KHK-703/153 md.)

Geçici Madde 3 – (Mülga: 2/7/2018-KHK-703/153 md.)

Geçici Madde 4 – (Mülga: 2/7/2018-KHK-703/153 md.)

Madde 25 – Bu kanun neşri tarihinden muteberdir.

Madde 26 – Bu kanunun hükümlerini icraya İcra Vekilleri Heyeti memurdur.

**2804 SAYILI KANUNA EK VE DEĞİŞİKLİK GETİREN MEVZUATIN VEYA
ANAYASA MAHKEMESİ TARAFINDAN İPTAL EDİLEN HÜKÜMLERİN
YÜRÜRLÜĞE GİRİŞ TARİHİNİ GÖSTERİR LİSTE**

Değiştiren Kanunun/KHK'nin/ İptal Eden Anayasa Mahkemesi Kararının Numarası	2804 Sayılı Kanunun Değişen veya İptal Edilen Maddeleri	Yürürlüğe Giriş Tarihi
3016	–	16/6/1936
6309	–	11/3/1954
468	–	22/5/1964
4310	–	5/12/1997
6719	Ek Madde 1	17/6/2016
KHK/703	1, 3, 4, 5, 6, 8, 9, 10, 11, 14, 15, 16, 19, 20, 21, 22, 23, 24, Ek Madde 1, Geçici Madde 1 ila Geçici Madde 4	24/6/2018 tarihinde birlikte yapılan Türkiye Büyük Millet Meclisi ve Cumhurbaşkanlığı seçimleri sonucunda Cumhurbaşkanının andiçerek göreve başladığı tarihte (9/7/2018)
7164	Ek Madde 1	28/2/2019